

Türk Dil Kurumu

24-25 Eylül 1963 günlü

Yönetim Kurulu Tutanak

Özeti

Toplantıda bulunanlar: Dr. Mehmet Ali Ağakay, Ömer Asım Aksoy, İsmayıl Hakki Baltacıoğlu, Prof. Dr. Selâhattin Batu, Salâh Birsal, Prof. Dr. Sadettin Buluç, Ord. Prof. İlhami Cıvaoğlu, Fazıl Hüsnü Dağlarca, Hikmet Dizdaroğlu, Baha Dürder, Prof. Dr. Hasan Eren, Doç. Dr. Muharrem Ergin, Tahir Nejat Genzan, Fuver Naci Gökşen, Orhan Şaik Gökyay, Prof. Dr. Vecihe Hatiboğlu, Uluğ İğdemir, Ağâh Sırrı Levend, Prof. Melâhat Özgü, Cahit Öztelli, Prof. Dr. Samim Sinanoğlu, Halidun Taner, Dr. Mehmet Tuğrul.

Toplantıda bulunmayanlar : Doç. Dr. Bedia Akarsu, Prof. Dr. Ahmet Ateş, Behçet Kemal Çağlar, Prof. Dr. Macit Gökberk, Orhan Hançerlioğlu, Prof. Dr. Fahir İz, Samim Kocagöz, Prof. Dr. Hasibe Mazioğlu, Doç. Dr. İsmet Sungurbey, Doç. Dr. Nermi Uygur, Ord. Prof. Suut Kemal Yetkin.

Özrünü bildirenler : Behçet Kemal Çağlar, Orhan Hançerlioğlu, Prof. Dr. Fahir İz, Samim Kocagöz, Doç. Dr. Nermi Uygur, Ord. Prof. Suut Kemal Yetkin.

Başkan : Ağâh Sırrı Levend

İkinci Başkan : Ord. Prof. İlhami Cıvaoğlu.

Birinci Birleşim-Birinci Oturum

24 Eylül 1963

salı saat 10.30

1. Çoğunluk olduğu görüldüğünden Başkan Ağâh Sırrı Levend toplantıyı açtı. Başkanın çalışma arkadaşlarına başarılar dileyen konuşmasından sonra İkinci Başkan Cıvaoğlu Bilim Yargıcılar Kurulundan bir üyenin rapor göndermediğini, bu yüzden Bilim Ödülünde bir sonuca varılmadığını söyledi ve Dil Bayramında Kurum'un güç bir durumda kalmaması için Bilim Yargıcılar Kurulu'na yeni bir üye seçilmesinin gündeme alınmasını istedi.

a) Rapor vermemiş olan Yargıcılar Kurulu üyeleri çekilmiş sayılarak yeni bir üyenin seçilmesi teklifi oya konuldu ve kabul edildi.

b) 25 Eylül çarşamba günü öğleden sonraya kadar raporunu hazırlamak üzere Haldun Taner Bilim Yargıcılar Kurulu üyeliğine seçildi.

Bundan sonra gündemin birinci maddesine geçildi.

2. Genel Yazman Aksoy raporunu okudu.

Görevli işlemleri bölümünde :

a) Uzman Dehri Dilçin

b) Yazman Saadet Diniz

c) Görevli Cevdet Çağatay

ç) Sayman Hilmi Tuner'in bir üst dereceye yükseltilmelerini öneren Yürütme Kurulu kararları oya sunulurak kabul edildi.

Atamalar Bölümünde :

a) Saymanlıkta gündelikle çalışmakta olan Ergun Rendan'ın 700 lira aylıkla işyar kadrosuna 1 ağustos 1963 gününden başlayarak atandığını bildiren Yürütme Kurulu kararı oya sunulup kabul edildi.

b) Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü mezunlarından Oya Kaynak'ın Gramer Kolunda açık bulunan 700 lira aylıkla

uzman adayı kadrosuna memur olarak 15 zamlı 1 ekim 1963 günden başlı-
yarak atandığını bildiren Yürütme Kurulu kararı okundu:

1) Yönetmelik dışına çıkmıyalım, uzman adayı kadrosuna vekil olarak
tayin edelim.

2) Uzman adayı kadrosuna memur olarak tayin edelim.

Teklifleri oya sunuldu ve ikinci teklif kabul edildi.

c) Uzman Yönetmeliğinin yürürlükten kaldırılmasının uygun olup olma-
yacağını tetkik edilmesi teklifi oya sunulup kabul edildi.

Görevden çekilenler bölümünde :

a) Uzman Şakir Ulkutaşır

b) Başyazman Saime İnal

c) Gramer Kolu görevlilerinden Ayhan Yüksel'in görevlerinden ayrıl-
diklarını bildiren Yürütme Kurulu kararları oya sunulup kabul edildi.

Nezihe Saygın'dan kesilecek para bölümünde :

Eski Kitaplık memuru Nezihe Saygın'a ayrılma ödeneği verilirken
kitaplık sayımında eksik çıkan kitapların değeri olan 703 liranın ödene-
mesini gerekçeleriyle bildiren Yürütme Kurulu kararı oya sunulup kabul
edildi.

Gramer Yarışması Bölümünde :

Gramer Yarışmasına katılan eserleri inceleyip karar verecek olan
Yargıcılar Kurulu üyelerinden Prof. Banguoğlu istifa ettiğinden yerine
başka bir üyenin seçilmesi ve bu gibi hallerde işlerin daha çabuk yürüti-
lebilmesi için Yürütme Kuruluna üye seçme yetkisi verilmesini isteyen
Yürütme Kurulu kararı okundu :

a) Gizli oyla yapılan seçimde Heydar Ediskun asil, Prof. Hatiboğlu
ve Prof. Buluç yedek üyeliğe seçildiler.

b) Bu gibi hallerde yedekler de iş yapmazsa ve iş acele ise Yürüt-
me Kuruluna üye seçme hakkı tanınması ve seçilen üyelerin iki ay içinde
rapor vermeleri teklifi oya sunulup kabul edildi..

Basılacak eserler bölümünde

a) Atatürk'ün 25. ölüm yıldönümü dolayısıyla Kurumumuzca bastırılması kararlaştırılmış olan "Atatürk Şiirleri" ve "Atatürk ve Türk Dili" adlı eserlerin basımevine verildiği hakkında bilgi edinildi.

b) Nutkun bugünkü dile çevrilen birinci cildinin basıldığını, bu çevirme sırasında işi:

1) denetleme,

2) çevirme diye iki evreye ayırmanın olumlu sonuç vermediğini ve ücretlerin dağıtımını da yeniden gözden geçirmek gerektiğini bildiren Yürütme Kurulu kararı okundu.

Daha evvel alınmış Yönetim Kurulu kararının değiştirilerek denetleme ve çeviri ücretlerinin eşit olması, Arısoy'a da emeğine göre ücret ödenmesi (Buna göre 3 üyenin her biri sayfa başına 7 şer lira Arısoy 1,5 lira $21+1.5 = 22.5$ lira) teklifi oya sunulup kabul edildi.

c) Sayıları bitmek üzere olan Türkçe Sözlüğün 4. baskısının yapılması ve bu baskının hazırlanmasında Ağakay'ın uygun bir ücretle çalıştırılmasını dileyen Yürütme Kurulu kararı okundu.

Vakit geçtiğinden öğleden sonra saat 15.00 de toplanmak üzere oturuma son verildi.

Birinci Birleşim-İkinci Oturum

24 Eylül 1963

salı saat: 15.00

1. Başkan Ağâh Sırrı Levend çoğunluk olduğumu bildirerek oturumu açtı.

Gündemin birinci maddesine devam edildi.

a) Sözlüğü denetlemek üzere Eren ve Sinanoğlu seçildiler.

b) Ağakay'a ve Sinanoğlu'na verilecek ücret üzerinde görüşüldü.

Tam gün çalışma ölçüsü esas alınarak, kendilerine tam ödenek olan bir kol-başkanının eline geçen para kadar telif ücreti ödenmesine;

c) Denetçilere verilecek ücret, işin hacmına göre olacağı için sonradan tesbit edilmesi;

ç) Tashihleri önce kolun yapması, sonra denetleyicilerin ve Ağakay'ın görmesi, bu iş için verilecek ücretin de sonradan tesbit edilmesi;

d) Sözlük'ün 4. baskısı için Yürütme Kuruluna gerektiği kadar borç alma ve para harcama yetkisinin verilmesi oya sunulurken kabul edildi.

2. a) Atatürk Şiirleri adlı eserin 10.000 basılması;

b) Atatürk ve Türk Dili adlı eserin 2000 basılması teklifleri oya sunulurken kabul edildi.

3. Bilim ve Edebiyat Ödülü Yargıcılar Kurulu üyeleri seçimi gizli oyla yapıldı, tasnif sonunda :

Bilim Yargıcıları asıl üyeliklerine :

Tahir Nejat Gençan
İlhami Cıvaoğlu
Samim Sinanoğlu
Orhan Şaik Gökyay
Haydar Ediskun
Ağâh Sırrı Levend
Mehmet Tuğrul

Yedeklere:

Recai Cın
Macit Gökberk
I.Hakkı Baltacıoğlu

Adebiyat Ödülü Yargıcıları asıl üyeliklerine: Yedeklere:

Hikmet Dizdaroğlu

Cahit Öztelli

Haldun Taner

Oktay Akbal

Baha Dürder

Naim Tirali

Orhan Hançerlioğlu

Sabahattin Kudret Aksal

Salâh Birsal

Fazıl Hüsnü Dağlarca

seçildiler.

b) Bu işin fahri yapılması teklifi oya konuldu ve kabul edilmedi,

c) Civaoglu'nun para istememesi oya konuldu ve bu teklif ayrılık yaratacağından kabul edilmedi.

ç) Bu üyelere 300 er lira net ödenek verilmesi teklifi oya sunuldu kabul edildi.

4. Gramer Yarışması'na gelen üç eseri inceleyecek komisyon üyelerine telif ücretinin 1/10 i oranında ücret verilmesi teklifi oya sunuldu kabul edildi.

5. Kurultayca üyelikten çıkarılmalarına karar verilen Ahmet Temir ile Ayhan Göksehan'ın mahkemeye başvurarak kararın iptalini istedikleri hakkında bilgi edinildi.

6. Dil Bayramı için yapılan hazırlıklar hakkında bilgi edinildi.

Genel Yazmanlık raporunun tamamı oya sunulup kabul edildi. Gündemin ikinci maddesine geçildi:

1. Saymanlık raporu okunarak oya sunuldu ve kabul edildi.

2. a) Genel Yazman ve Kol Başkanlarının aldıkları ücretlerin çok az olduğu açıklanarak ödeneklerin arttırılması için bu işten anlıyan 3 kişilik bir komisyon kurulması teklifi oya konularak kabul edildi.

b) Ertesi gün öğleye kadar rapor getirmek üzere Civaoglu, Tuğrul, İğdemir bu komisyona seçildiler.

25 Eylül 1963 günü saat 10.30 da toplanmak üzere oturuma son verildi.

İkinci Birleşim-Birinci Oturum

25 Eylül 1963

çarşamba saat 10.30

1. Başkan Ağâh Sırrı Levend çoğunluk olduğunu bildirerek oturumu açtı.

2. Mazeretini bildirenlerin telgraf ve mektupları okundu. Samim Kocagöz ve Orhan Hançerlioğlu'na geçmiş olsun telgrafı çekilmesine karar verildi.

3. Ödül Yargıçılar Kurulu üyelerine gönderilecek mektupların iadeli taahhütlü olması ve raporlarını göndermelerinin eylül başında hatırlatılması teklifi oya sunularak kabul edildi.

4. Genel Yazman ve Kol Başkanlarının ödeneklerini incelemek üzere kurulan komisyon raporu okundu:

Genel Yazman ödeneğinin 1500 e,

Kol Başkanları ödeneğinin 1350 ye,

Sayman üye ödeneğinin 1300 e çıkarılması ve bunun 1 ekim 1963 gününden başlayarak uygulanması teklifi oya sunularak kabul edildi.

5. 3 yıllık çalışma programının madde madde okunması teklifi oya sunularak kabul edildi.

6. Derleme-Tarama Kolu programının 1. maddesi okundu ve oya sunularak kabul edildi.

7. Programın 2. maddesi okundu ve üzerinde görüşüldü :

İkinci cildin eski prensiplere göre hazırlanması teklifi oya sunularak kabul edildi.

8. Programın 3,4,5,6,7. maddeleri okundu ve oya sunularak kabul edildi.

9. Gramer Kolu programının 1. maddesi okundu.

İşknamenin transkripsiyonlu olduğu bu sebeple basılmasının metod bakımından doğru olmadığı, edisyonkritik veya tıpkıbasımını vermenin doğru

olacağı üzerinde duruldu.

10. Programın 2, 3, 4. maddeleri oya sunularak kabul edildi.

11. Programın 5. maddesi okundu:

a) Ali Şir Nevai'nin hayatı ve kişiliği hakkındaki eserle İskendername'sinin transkripsiyonunun yapılması oya sunularak kabul edildi.

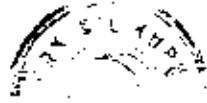
b) Nevai'nin büstünün yapılması teklifi Yürütme Kurulu'nda görüşüldükten sonra Yönetim Kurulu'na getirilmesi oya sunularak kabul edildi.

12. Programın 6. maddesi okundu :

İmlâ Kılavuzu'nun 7. baskısı revizyondan geçirilerek 8. baskısının yapılması ve ihtiyaca göre sayısının Yürütme Kurulu'nca tesbit edilmesi teklifi oya sunularak kabul edildi.

13. Programın 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13. maddeleri okundu ve oya sunularak kabul edildi.

Toplantıya saat 15.00'de devam etmek üzere son verildi.

İkinci Birleşim-İkinci Oturma

25 Eylül 1963

çarşamba saat 15.00

1. Başkan Ağâh Sırrı Levend çoğunluk olduğunu bildirerek oturumu açtı.

2. Terim Kolu programının tümü oya sunularak kabul edildi.

3. Yayın ve Tanıtma Kolu programı 15. maddeye kadar okundu ve oya sunularak kabul edildi.

X 4. 16. madde okundu :

a) Bugüne kadar karar verilip sipariş edilen tanıtma yayınlarının komisyon tarafından incelenip basılması,

b) Bundan sonrakilerin ise liste halinde Yönetim Kurulu'nun tasdikine sunulması ve eserlerin incelenmesinin Yürütme Kurulu'na bırakılması teklifi oya sunularak kabul edildi.

5. Programın kalan maddeleri de okundu ve tümü oya sunularak kabul edildi.

6. Sözlük Kolu programı okundu.

11. madde üzerinde duruldu:

Konuşma ve yazışmalarda kullanılan kelimelere öztürkçe karşılıklar bulmak için Gramer Kolu Başkanlığında Tuğrul, Ağakay ve Öztelli'den kurulan komisyona gönüllülerin de katılmaları teklifi oya sunularak kabul edildi.

7. Sözlük Kolu programının tümü oya sunularak kabul edildi.

8. Bilim ve Edebiyat Ödülü kazanan eserler hakkında bilgi edinildi.

9. Başkanın kapanış konuşmasından sonra şubatta toplanmak üzere oturuma son verildi.

Ağakay

Ağakay

Aksoy

Aksoy

Saltacıoğlu

Saltacıoğlu

Batu

Batu

Birsel

Birsel

Buluç

Buluç

Civaoğlu

Civaoğlu

Dağlarca

Dağlarca

Dizdaroğlu

Dizdaroğlu

Dürder

Dürder

Eren

Eren

Ergin

Ergin

Gencan

Gencan

Gökşen

Gökşen

Gökyay

Gökyay

Hatiboğlu

Hatiboğlu

İğdemir

İğdemir

Levend

Levend

Özgi

Özgi

Öztelli

Öztelli

Sinanoğlu

Sinanoğlu

Taner

Taner

Yağrul

Yağrul

